

Etusivu>Kanteen nostaminen>EU:n ja jäsenvaltioiden oikeudelliset järjestelmät>Jäsenvaltioiden erikoistuomioistuimet Jäsenvaltioiden erikoistuomioistuimet

Itävalta

Itävallan erikoistuomioistuimet siviili- ja rikosasioissa

Periaatteessa kaikki Itävallan tuomioistuimet käsittelevät kaikentyyppisiä oikeudellisia kysymyksiä.

Itävallan suurimmissa kaupungeissa osa tuomioistuimista on kuitenkin erikoistuomioistuimia:

Wienissä on viisi erikoistuomioistuinta, joista yksi on erikoistunut riita-asioihin, yksi rikosasioihin, kaksi kauppaoikeuteen ja yksi työ- ja sosiaalioikeuteen. Grazissa on kaksi erikoistuomioistuinta, joista toinen on erikoistunut rikosasioihin ja toinen muihin asioihin.

Työoikeudellisia asioita ovat esimerkiksi työ- ja sosiaalituomioistuimia koskevan lain (*Arbeits- und Sozialgerichtsgesetz ASGG*) 50 §:ssä mainitut työsuhteisiin liittyvät siviilioikeudelliset riita-asiat, ja niitä varten on oma menettelynsä, joka vastaa erityissäännöin täydennettyä riita-asioiden oikeudenkäyntiä. Työoikeudellisissa asioissa tekevät päätöksiä ensimmäisenä oikeusasteena *Landesgericht*-tuomioistuimet (Wienissä *Arbeits- und Sozialgerichtshof*), toisena oikeusasteena ylioikeudet (*Oberlandesgericht*) ja ylimpänä oikeusasteena korkein oikeus (*Oberster Gerichtshof*). Työoikeudellisissa oikeudenkäynneissä tekevät päätöksiä jaostot, joiden ratkaisukokoonpanoon kuuluu kaikissa oikeusasteissa yksi tai useampi lainoppinut virkatuomari ja yksi työnantaja ja yksi työntekijöitä edustava maallikkotuomari.

Työoikeudellinen muutoksenhakumenettely vastaa riita-asioiden oikeudenkäyntimenettelyn muutoksenhakumenettelyä, mutta rajoituksia on vähemmän.

Työoikeudellisissa asioissa ylimmältä oikeusasteelta voi hakea muutosta revisiokanteella rahamääräisistä arvoista riippumatta aina kun on kyse merkittävästä oikeuskysymyksestä.

Kauppaoikeudelliset asiat, joita ovat esimerkiksi tuomioistuinten toimivallasta annetun lain (*Jurisdiktionsnorm JN*) 51 §:ssä mainitut yksityisoikeudelliset riita-asiat, joissa on osallisena elinkeinonharjoittaja, käsitellään vähäisin erityissäännöksin mukautetussa riita-asioiden oikeudenkäyntimenettelyssä.

Kauppaoikeudellisissa asioissa, joissa päätöksen tekevät jaostot, ensimmäisen ja toisen oikeusasteen (mutta ei korkeimman oikeuden) ratkaisukokoonpanoon kuuluu kaupan alaa edustava maallikkotuomari.

Riidattomissa menettelyissä (*Verfahren außer Streitsachen*) yksityisoikeuden alaan kuuluvia asioita ei viedä tavanomaiseen riita-asiain menettelyyn, vaan ne käsitellään erityisluonteensa vuoksi hakemusasioina (esimerkiksi tietyt sovintomenettelyt, huoltajuus- ja holhousasiat tai menettelyt, joissa ei tyypillisesti ole kahta vastakkaisia etuja edustavaa osapuolta).

Hakemusasioissa useimmissa tapauksissa ensimmäisen oikeusasteen muodostavat *Bezirksgericht*-tuomioistuimet, toisen oikeusasteen *Landesgericht*-tuomioistuimet ja ylimmän asteen *Oberster Gerichtshof*. Hakemusasiat ratkaisee ensimmäisen asteen tuomioistuimessa joko yksi tuomari tai kirjaaja (*Rechtspfleger*, erityiskoulutettu tuomioistuimen virkailija), toisessa ja kolmannessa oikeusasteessa kolmesta tai viidestä lainoppineesta virkatuomarista koostuva jaosto.

Myös hakemusasioissa muutoksenhakuun sovellettava menettely vastaa tavanomaista riita-asioiden muutoksenhakumenettelyä. Rajoituksia on kuitenkin menettelyn erityisluonteen vuoksi vähemmän. Lisäksi toisen asteen tuomioistuimessa voidaan jossain määrin esittää uusia väitteitä ensimmäisessä oikeusasteessa esitettyjen vaatimusten ja väitteiden tueksi.

Hakemuslainsäädännössä käsiteltävät asiat kattavat monenlaisia aloja, joten niihin sovelletaan usein asian laadun mukaan määräytyviä alakohtaisia erityissäännöksiä.

Hallintotuomioistuimet

Hallintoasioissa hallintoviranomaiset ovat Itävallassa 1. tammikuuta 2014 alkaen ensimmäinen ja ylin oikeusaste. Niiden päätöksiin voidaan kuitenkin hakea muutosta (liittovaltion tai osavaltion) hallintotuomioistuimessa (*Verwaltungsgericht*). Hallintotuomioistuimen päätöksiin – jotka se ratkaisee itse – voidaan tietyn edellytyksen hakea revisiokanteella muutosta korkeimmassa hallinto-oikeudessa (*Verwaltungsgerichtshof*).

Muut erikoistuomioistuimet

Erityisasema

”Julkioikeudellisilla tuomioistuimilla” eli perustuslakituomioistuimella ja korkeimmalla hallinto-oikeudella on erityisasema Itävallan tuomioistuinjärjestelmässä. Muiden tuomioistuinten tapaan ne – kuten myös 1. tammikuuta 2014 perustetut hallintotuomioistuimet – ovat riippumattomia mutta eivät kuulu oikeusministeriön alaisuuteen, vaan niillä on oma itsenäinen organisaatio. Perustuslakituomioistuin ja korkein hallinto-oikeus ovat organisatorisesti itsenäisiä. Molemmat tuomioistuimet sijaitsevat Wienissä ja ovat toimivaltaisia koko Itävallan alueella.

Näiden tuomioistuinten tehtävät ovat erilaiset kuin yleisten tuomioistuinten, koska ne eivät käsittele riita- tai rikosasioita (eivät myöskään muutoksenhakuja) vaan julkioikeudellisia asioita. Yleisen tuomioistuimen ratkaiseman asian osapuolilla on 1. tammikuuta 2015 alkaen ollut tietyn edellytyksen mahdollisuus nostaa perustuslakituomioistuimessa kanne lain tai asetuksen kumoamiseksi.

Perustuslakituomioistuin (*Verfassungsgerichtshof*)

Perustuslakituomioistuimen ensisijaisena tehtävänä on valvoa perustuslain ja perusoikeuksien noudattamista. Sen on erityisesti tutkittava, noudatetaanko perustuslakia seuraavien säädösten ja määräysten yhteydessä:

liittovaltion ja osavaltioiden lait

hallintoviranomaisten antamat asetukset

ylimmän tason hallintoviranomaisten antamat päätökset.

Tuomioistuin voi tarvittaessa kumota edellä mainitut säädökset.

Toisin kuin muissa tuomioistuimissa perustuslakituomioistuimessa tuomarit eivät hoida tehtäviään ammattina vaan kunniavirkana. Tämän tuomioistuimen jäsenyyden voivat saada vain henkilöt, joilla on jo takanaan menestyksekkäs ura muissa oikeusalan tehtävissä. Useimmat perustuslakituomioistuimen tuomareista hoitavat tehtäviään osa-aikaisesti ja voivat samalla jatkaa aiemman ammattinsa harjoittamista (esim. tuomareina tai yliopiston professoreina, mutta eivät kuitenkaan virkamiehinä, koska samanaikainen viran hoitaminen ei olisi mahdollista). Perustuslakituomioistuin kokoontuu vain istuntoihin, joita pidetään yleensä neljä kertaa vuodessa.

Korkein hallinto-oikeus (*Verwaltungsgerichtshof*)

Korkeimman hallinto-oikeuden tehtävänä on **valvoa koko julkisen hallinnon lainmukaisuutta**, lukuun ottamatta asetuksia, jotka vain perustuslakituomioistuin voi tutkia ja kumota. Korkein hallinto-oikeus tekee ratkaisuja pääasiassa revisiokanteista, jotka koskevat hallintotuomioistuimen päätösten lainvastaisuutta.

Oikeudelliset tietokannat

[Itävallan oikeuslaitoksen](#) verkkosivuilla on yleisiä tietoja Itävallan tuomioistuinjärjestelmästä.

Onko oikeudellinen tietokanta maksuton?

On.

Linkkejä

[Tuomioistuinten toimivalta – Itävalta](#)

Päivitetty viimeksi: 25/04/2017

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Näiden sivujen kansallisesta sisällöstä vastaavat jäsenvaltiot päivittävät parhaillaan sivuja Britannian EU-erosta johtuvien muutosten vuoksi. Kaikki sivut eivät välttämättä ole vielä ajan tasalla, mutta tiedot korjataan aikanaan.